

ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการบริหารการศึกษา
ที่มีต่อคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0*
THE STRUCTURAL RELATIONSHIP OF EDUCATIONAL
ADMINISTRATION TO EDUCATIONAL QUALITY ACCORDING
TO EDUCATION STANDARD 4.0

นิษฐวดี จิรโรจน์ภิญโญ

Nitwadee Jirarotepinyo

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Bangkokthonburi University, Thailand

E-mail: nid_2009SU@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 2) ศึกษาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 3) ศึกษาความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการบริหารการศึกษาที่มีต่อคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จำนวน 310 คน กำหนดการสุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน จำนวน 172 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม โดยส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานโดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านการวางแผน รองลงมาคือ ด้านการจัดองค์การ ด้านการนำ และด้านการควบคุม 2) คุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านนโยบายคุณภาพ รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานคุณภาพ ด้านการประเมินคุณภาพ ด้านระบบคุณภาพ และด้านการควบคุมคุณภาพ 3) การบริหารการศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสรุปเป็นกลยุทธ์การบริหารการศึกษา

* Received 17 February 2021; Revised 27 April 2021; Accepted 30 April 2021

ที่มีต่อคุณภาพการศึกษา ได้ 5 กลยุทธ์ คือ 1) วางแผนการบริหารและนโยบายคุณภาพการศึกษา 2) การจัดองค์การการบริหารและการบริหารงานคุณภาพการศึกษา 3) การนำการบริหารและระบบคุณภาพการศึกษา 4) การควบคุมการบริหารและคุณภาพการศึกษา 5) การประเมินผลคุณภาพการศึกษา

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง, การบริหารการศึกษา, คุณภาพการศึกษา, มาตรฐานการศึกษา 4.0

Abstract

The Objectives of this research article were: 1) to study the educational administration according to the educational standard 4.0, 2) to study the educational quality according to the educational standard 4.0, and 3) to study the structural relationship of the educational administration with the quality of education according to the educational standard 4.0. It is a quantitative research. The population are 310 administrators of higher education institutions, both public and private sectors, set a grid sampling of 172 people by Crazy and Morgan. The tool for data collection was a questionnaire by sending the questionnaire manually and sending the questionnaire by post. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and testing the hypothesis by Pearson's correlation coefficient. The results were as follows: 1) Educational administration was in accordance with the educational standard 4.0 overall at a high level and when considering each side In all aspects sort them as follows. The second was the planning aspect, the organization, the leadership and the control. 2) Educational quality was in accordance with the educational standard 4.0 overall at a high level and when considering each side In all aspects sort them as follows. The second most important aspect of the quality policy is quality management, quality assessment, quality system and quality control. 3) Educational administration had a positive correlation with educational quality according to Educational Standard 4.0 with statistically significant at the .05 level. Summarized, there are 5 strategies: 1) Administrative planning and educational quality policy 2) Organization, administration and administration of educational quality 3) Implementation of educational administration and quality system 4) Management control and educational quality. 5) Evaluation of educational quality.

Keywords: The Structural Relationship, Educational Administration, Educational Quality, Education Standard 4.0

บทนำ

ปัจจุบันสังคมโลกเกิดการขยายตัวในทุกมิติโดยปราศจากพรมแดนขวางกั้น เป็นเสมือนหมู่บ้านเดียวกันและเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้หรือสังคมที่ใช้ความรู้เป็นฐานการแสวงหาความรู้ จำเป็นต้องใช้ทักษะในด้านการเรียนรู้เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ นักเรียน/นักศึกษาต้องรู้จักการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้ เพราะความรู้มีมากมายในเครือข่ายที่เชื่อมโยงกันอยู่ในปัจจุบัน กระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้แบบเดิมที่เน้นครูเป็นผู้บรรยายเนื้อหาหน้าชั้นเรียน ทำให้นักเรียน/นักศึกษาเกิดความเบื่อหน่าย ไม่มีความสนใจในเนื้อหาที่ครู/อาจารย์บรรยาย เกิดปัญหาการขาดความใส่ใจ วิชาเรียน และไม่เข้าใจบทเรียน เพราะสิ่งที่ครู/อาจารย์บรรยายให้นักเรียน/นักศึกษาฟังเป็นสิ่งที่ครู/อาจารย์นำมาใส่ให้เด็ก ไม่ได้เกิดจากความสนใจใคร่รู้ของผู้เรียน แล้วเราควรทำอย่างไร จึงจะสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างแท้จริง สอนในเรื่องที่ผู้เรียนมีความสนใจจริง ๆ แต่ยังอยู่ในขอบข่ายที่หลักสูตรแกนกลางกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ การศึกษาไทยต้องก้าวไปสู่เป้าหมายในสหัสวรรษที่ “ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21” (21st Century Skills) จะเกิดขึ้นได้จาก “ครูต้องไม่สอน แต่ต้องออกแบบการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก” (ศิริวรรณ ฉัตรมณีรุ่งเจริญ และวรางคณา ทองนพคุณ, 2556) การพัฒนาการศึกษาภายใต้กรอบประเทศไทย 4.0 สหัสวรรษที่ 21 เริ่มด้วยการฝึกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครู/อาจารย์เปลี่ยนจากครูผู้สอนเป็นพี่เลี้ยง ครูฝึก (Coach) การเรียนแบบบูรณาการสหวิชาการ เชื่อมโยงความรู้กับจินตนาการ เปลี่ยนแปลงไปสู่รูปธรรมให้ผู้เรียนมีทักษะที่ต้องการ เช่น การทำงานร่วมกัน ความคิดสร้างสรรค์ และการสื่อสารที่ดี ซึ่งการจัดการศึกษาต้องสร้างความพอใจให้ผู้เรียนและท้าทายสู่การสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอยากเรียน การศึกษาอยู่ในยุค 4.0 ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อการสอนทุกรูปแบบ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อดิจิทัล โดยเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะในการสืบค้นและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ขวลิต โพธิ์นคร, 2560)

การศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 เป็นส่วนหนึ่งที่จะนำพาประเทศชาติไปสู่ความสำเร็จ จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ครูต้องจริงจังในการปรับการเรียนการสอนตามแนวทางสะเต็มศึกษา (STEM) และปรับรูปแบบการเรียนการสอนให้เป็น Active Learning มากขึ้น ในปัจจุบันประเทศไทยนำโดยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้ขับเคลื่อนให้ครูผู้สอนทั่วประเทศ โดยเฉพาะครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรียกว่า “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็ม (STEM)” (วิทวัส ดวงภูมิเมศ,

2560) ทั้งผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ การปฏิรูปการศึกษาต้องเน้นที่ห้องเรียน ติดตามพฤติกรรมการสอนของครูโดยสร้างตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน โรงเรียนทุกโรงเรียนต้องมีมาตรฐานเดียวกันภายใน 10 ปี ประเทศไทยต้องมีนวัตกรรมเป็นของตนเองแน่นอน (โพยม จันทร์น้อย, 2560)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีอิทธิพลต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหาร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่จะต้องมีคุณลักษณะที่โดดเด่นเหมาะสม มีความรู้เชิงทฤษฎี ทักษะ บทบาทหน้าที่ คุณธรรม และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษายุคใหม่ เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถตอบสนองต่อการแข่งขัน และมีความทันสมัยต่อโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 ที่กำหนดให้พัฒนาคน สร้างตัวตนให้เป็นผู้มีความรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง รวมถึงสร้างความเข้าใจกับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การสร้างคุณภาพของสถานศึกษา (สุสิทธิ์ อร่ามเนตร, 2562) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำ ถือได้ว่าเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ทางการศึกษาให้ตอบสนองต่อการศึกษายุคประเทศไทย 4.0 โดยภายใต้การเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องทำการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอยู่ 3 ด้าน ได้แก่ 1) โลกแห่งความสุดโต่ง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องธรรมชาติ เศรษฐกิจ และการเมือง และที่น่ากลัวที่สุดคือ ด้านสังคม หากผู้บริหารสถานศึกษาไม่ปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านดังกล่าว ก็จะทำให้มีปัญหาเกิดขึ้นตามมาอยู่เสมอ 2) ความย้อนแย้ง กฎเกณฑ์เก่าจะไม่สามารถนำมาใช้ได้ ทำให้มีกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ เกิดขึ้นมา และ 3) การเปลี่ยนแปลงอย่างเฉียบพลัน เริ่มจากการเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรม พัฒนาเป็นสังคมอุตสาหกรรม และท้ายที่สุดคือการเปลี่ยนเป็นสังคมยุคดิจิทัล (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2560) ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนานักเรียนสู่คนไทย 4.0 ของสถานศึกษานั้น พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์การพัฒนานักเรียนสู่คนไทย 4.0 มี 3 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการบริหารแบบห่วงผลสัมฤทธิ์ 2) ความมีคุณธรรมจริยธรรม และ 3) ทักษะด้านภาษาการสื่อสารและการปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมต่างชาติ

จากการศึกษาแนวคิดใหม่ ๆ เช่น การบริหารจัดการคุณภาพทั้งระบบ (TQM) ซึ่งเป็นแนวคิดที่เน้นการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรเพื่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง มีการผลิตที่ได้คุณภาพและตอบสนองความต้องการของลูกค้าอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับเป้าประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างความเชื่อมั่นแก่สังคมว่าสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามที่สังคมคาดหวังได้ คุณภาพการศึกษาเป็นมุมมองที่สำคัญยิ่งที่ต้องสร้างให้เกิดแก่ผู้เรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นกรอบในการศึกษาตัวแปร

ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถาบันศึกษา โดยทำการศึกษาความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการบริหารการศึกษาที่มีต่อคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 เพื่อจะได้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการพัฒนาและส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการบริหารการศึกษาที่มีต่อคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 และก่อให้เกิดประโยชน์และเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารการศึกษาและคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0
2. เพื่อศึกษาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการบริหารการศึกษาที่มีต่อคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการเชิงสำรวจ และนำข้อมูลมาสังเคราะห์ วิเคราะห์ โดยมีลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา และคุณภาพการศึกษา รวมทั้งมาตรฐานการศึกษา 4.0 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จำนวน 310 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558) การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ใช้เป็นขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970) จำนวน 172 คน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย

ขั้นตอนที่ 3 วิธีการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการบริหารการศึกษาที่มีต่อคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0
2. นำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสรุปเป็นแนวคิด เพื่อกำหนดเป็นนิยามศัพท์เฉพาะ และกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามโดยกำหนดเนื้อหา และข้อคำถามให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับนิยามศัพท์ และกรอบแนวคิดการวิจัย

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วนำแบบสอบถาม เสนอผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ตรวจสอบแก้ไขสำนวนภาษาความครอบคลุมเนื้อหา ให้มีความถูกต้องชัดเจน

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถามที่ได้นิยามไว้ในแต่ละตอน และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 -1.00

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, L. J., 1990) ซึ่งแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการบริหารการศึกษามีต่อคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0

ขั้นตอนที่ 4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ย และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษา ตามกรอบแนวคิดของ Dessler ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการจัดองค์การ 3) ด้านการนำ และ 4) ด้านการควบคุม (Dessler G., 1998) ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert (Likert R., 1967)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา ซึ่งนำมาจากวงจรเดมมิง (Demming Cycle) ได้แก่ P-D-C-A หรือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบผลการปฏิบัติตามแผน (Check) และแก้ไขปรับปรุงหลังจากตรวจสอบผลแล้ว (Act) และการนำเอาข้อมูลที่เกิดจากการปฏิบัติย้อนกลับ (Feedback) มาใช้ในการปรับปรุงให้ดีขึ้น องค์ประกอบของคุณภาพการศึกษาจึงประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) นโยบายคุณภาพ 2) การบริหารงานคุณภาพ 3) ระบบคุณภาพ 4) การควบคุมคุณภาพ และ 5) การประเมินคุณภาพ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert

ขั้นตอนที่ 5 การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อขอความอนุเคราะห์จัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยเดินทางไปส่งแบบสอบถามด้วยตนเองในสถาบันอุดมศึกษาที่ใกล้เคียง หรือส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลใน ตอนที่ 1 ของแบบสอบถาม คือ การบริหารการศึกษา และคุณภาพการศึกษา โดยวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายด้านและรายข้อโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยพิจารณาตามเกณฑ์การให้คะแนน และเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

2.2 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการบริหารการศึกษาที่มีต่อคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยพิจารณาจากค่าสหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ กล่าวคือ ถ้าเป็นไปในทางบวก แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายคลึงตามกัน การพิจารณาระดับความสัมพันธ์นั้นพิจารณาจากค่าสหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

2.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

2.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับและรายด้าน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการบริหารการศึกษาที่มีต่อคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 ใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ขั้นตอนที่ 7 สรุปผลการศึกษาวิจัย และการนำเสนอผลการศึกษาวิจัย (Presentation of the Research Results) ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาทำการสรุปผลการวิจัย และอภิปรายผลการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการบริหารการศึกษาที่มีต่อคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. การบริหารการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านการวางแผน รองลงมาคือด้านการจัดองค์การ ด้านการนำ และด้านการควบคุม ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงระดับการบริหารการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0

การบริหารการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการวางแผน	4.15	.70	มาก
ด้านการจัดองค์การ	4.14	.69	มาก
ด้านการนำ	4.13	.71	มาก
ด้านการควบคุม	4.05	.76	มาก
รวม	4.12	.69	มาก

2. คุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านนโยบายคุณภาพ รองลงมาคือด้านการบริหารงานคุณภาพ ด้านประเมินคุณภาพ ด้านระบบคุณภาพ และด้านการควบคุมคุณภาพ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงระดับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0

คุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านนโยบายคุณภาพ	4.20	.55	มาก
ด้านการบริหารงานคุณภาพ	4.12	.56	มาก
ด้านการประเมินคุณภาพ	4.04	.47	มาก
ด้านระบบคุณภาพ	4.03	.58	มาก
ด้านการควบคุมคุณภาพ	3.81	.60	มาก
รวม	4.03	.69	มาก

3. ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการบริหารการศึกษาที่มีต่อคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารการศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅
X ₁	.652*	.599*	.738*	.715*	.731*
X ₂	.570*	.546*	.796*	.701*	.774*
X ₃	.658*	.596*	.832*	.713*	.754*
X ₄	.652*	.585*	.807*	.628*	.697*
X _{tot}	.666*	.613*	.846*	.728*	.778*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาที่มีต่อคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 โดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับสูงโดยมีค่าความสัมพันธ์ระดับสูงคือ ด้านการจัดองค์การและด้านระบบคุณภาพ มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ ($r_{xy} = .796$) ส่วนคู่ที่มีค่าความสัมพันธ์เชิงบวกระดับปานกลางคือ ด้านการวางแผนและด้านการควบคุม กับด้านนโยบายคุณภาพ มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ ($r_{xy} = .652$)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการบริหารการศึกษาที่มีต่อคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ 3 ข้อ ซึ่งค้นพบผลวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 พบว่า การบริหารการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านการวางแผน รองลงมาคือ ด้านการจัดองค์การ ด้านการนำ และด้านการควบคุม ทั้งนี้เป็นเพราะกระบวนการบริหารที่กล่าวมานั้นจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารการศึกษาในองค์กรรวม ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยของ ปนิตา เนื่องพะยอม ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนจากสภาพแวดล้อมภายใน จำแนกตามกระบวนการบริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกตามรายด้านพบว่าอยู่ระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ ด้านการวางแผน ด้านการประเมินผล (ปนิตา เนื่องพะยอม, 2560) และจากการทบทวนวรรณกรรม

และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ไม่พบว่ามีการศึกษาในเรื่องดังกล่าว อาจเป็นเพราะว่าการบริหารมหาวิทยาลัยของไทยมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงในเชิงรุกร่น้อยมาก ซึ่งในปัจจุบันการแข่งขันทางการศึกษามีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นต้องรีบเร่งปรับปรุงการบริหารมหาวิทยาลัยเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลง อันจะนำมาซึ่งการพัฒนาที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยไทย

2. คุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 พบว่า คุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านนโยบายคุณภาพ รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานคุณภาพ ด้านการประเมินคุณภาพ ด้านระบบคุณภาพ และด้านการควบคุมคุณภาพ ทั้งนี้เป็นเพราะตัวแปรที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาจะเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในองค์กรวมให้เกิดขึ้น สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ ปารีญา รักษาทรัพย์ ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ภายใต้กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาแนวใหม่ ผลการวิจัยพบว่า องค์กรประกอบการสร้างรูปแบบพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ภายใต้กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาแนวใหม่ ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) นโยบายพัฒนาผู้ปฏิบัติงานทั้งระยะสั้น ระยะยาว ที่สอดคล้องกับเป้าหมายด้านการบริหารจัดการไว้อย่างชัดเจน 2) ส่งเสริมสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยดำเนินการตามนโยบายอย่างเป็นรูปธรรม 3) จัดให้มีการถ่ายทอดนโยบายและแผนกลยุทธ์การประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ครอบคลุมผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกลำดับชั้น รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) จัดให้มีระบบการติดตามและประเมินความก้าวหน้าการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยที่ครอบคลุมทุกหน่วยงานทั้งหมด 5) จัดให้มีผู้บริหารและหน่วยงานรับผิดชอบกำกับดูแลงานประกันคุณภาพโดยเฉพาะเพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ภายใต้กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาแนวใหม่ (ปารีญา รักษาทรัพย์, 2563)

3. ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการบริหารการศึกษาที่มีต่อคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 พบว่า การบริหารการศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษากับคุณภาพการศึกษามีความเกี่ยวเนื่องและเป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ สุรวิรัตน์ ดวงสุวรรณ ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง ผลการวิจัยพบว่า องค์กรประกอบทุกตัวมีความสัมพันธ์ระหว่างกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า รูปแบบความสัมพันธ์ขององค์กรประกอบการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยเฉพาะทางเป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (สุรวิรัตน์ ดวงสุวรรณ, 2558)

ทั้งนี้ บริบทของผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นไปตามกรอบมาตรฐานการศึกษาที่เหมาะสมตามช่วงวัย ประเภทการศึกษา และบริบทแต่ละพื้นที่ ซึ่งมาตรฐานการศึกษาของชาติได้มีการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา 3 ด้าน คือ 1) ผู้เรียนรู้ เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อสร้างสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน 3) พลเมืองที่เข้มแข็งเพื่อสันติสุข โดยต้องมีความร่วมมือร่วมในการสร้างความเพียร ความพอเพียง วิถีประชาธิปไตย และความเท่าเทียมเสมอภาค ควบคู่กับการมีคุณธรรม ลักษณะนิสัยที่ดี และคุณธรรมพื้นฐานที่เป็นความดีงาม เช่น ความมีวินัย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การบริหารการศึกษาให้สัมฤทธิ์ผลนั้น ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การนำองค์การ และการควบคุมองค์การ สำหรับตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย นโยบายคุณภาพ การบริหารงานคุณภาพ ระบบคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ ซึ่งทั้งการบริหารการศึกษาและคุณภาพการศึกษามีความสัมพันธ์ สอดคล้องและเกี่ยวเนื่องกัน และเป็นไปตามผลการวิจัยที่ได้คือ การบริหารการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 โดยรวมอยู่ในระดับมาก คุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และการบริหารการศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งกระบวนการบริหารการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษานั้นเป็นรูปธรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ได้ และในมาตรฐานการศึกษา 4.0 ได้กำหนดให้การพัฒนาคนไปสู่การพัฒนาการศึกษาของประเทศ ดังนั้น การพัฒนาการศึกษาของประเทศจึงได้มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาเป็นอันดับต้น ๆ เช่นเดียวกัน ประกอบกับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายหลักของการปฏิรูปการศึกษาและนโยบายของรัฐบาล จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ ประโยชน์ 1) ผลจากการวิจัยพบว่า การบริหารการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในกระบวนการบริหาร การศึกษาทั้งระบบมากยิ่งขึ้น 2) ผลจากการวิจัยพบว่า คุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 3) ผลจากการวิจัยพบว่า การบริหารการศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการบริหารการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4.0 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป สำหรับประเด็นในการวิจัย

ครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับการศึกษากลุ่มตัวอย่าง การศึกษาเชิงลึกที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รูปแบบกระบวนการบริหารที่มีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา และศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาการบริหารงานการศึกษาของแต่ละสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ชลิต โพธิ์นคร. (2560). ห้องสมุดดิจิทัล กับ การก้าวสู่ยุค Thailand 4.0. ใน การประชุมใหญ่ สามัญประจำปี 2559 และประชุมวิชาการ. ศูนย์นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล.
- ชลีพร อร่ามเนตร. (2562). ยกระดับคุณภาพคนไทย 4.0 เรียนรู้ สร้างนวัตกรรม พลเมืองเข้มแข็ง. เรียกใช้เมื่อ 20 ธันวาคม 2563 จาก <https://www.komchadluek.net/news/edu-health/365993>
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปนิดา เนืองพะยอม. (2560). กลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน. ใน ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการศึกษา. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ปาริญา รักษาทรัพย์. (2563). การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ภายใต้กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาแนวใหม่. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 8(1), 308-319.
- โพยม จันทร์น้อย. (2560). จากผู้ใหญ่ลี ถึงการศึกษาไทย 4.0. เรียกใช้เมื่อ 20 มีนาคม 2564 จาก <https://www.d-magazine.de/newsreader-ausbildung/chakphaihy-lthngkarsksaathy-4-0-ody-dr-ophym-chnthnoi.html>
- วิวัฒน์ ดวงภูมิเมศ. (2560). การจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วยการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 11(2), 1-14.
- ศิริวรรณ ฉัตรมณีรุ่งเจริญ และวรางคณา ทองนพคุณ. (2556). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ความท้าทายในอนาคต 21st Century Skills: The Challenges Ahead. เรียกใช้เมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2564 จาก <https://www.scribd.com/doc/175320931>
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). สรุปข้อมูลสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญา จำแนกตามภาคและจังหวัด. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา.
- สุรรัตน์ ดวงสุวรรณ. (2558). รูปแบบการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 10(2), 3-19.

สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2560). แนวทางนโยบายไทยแลนด์ 4.0 จะเกิดขึ้นได้ประชาชนต้องเป็นคน 4.0. เรียกใช้เมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2564 จาก http://www.asean thai.net/ewt_news.php?nid=6722&filename=index.

Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. New York: Harper Collins Publishers.

Dessler G. (1998). Management : Leading people and organizations in the 21st ed. New Jersey: rentice-Hall International.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607–610.

Likert R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. New York: Wiley & Son.